

Jezus weende Johannes 11.1-45

**Rev Dr Jos M. Strengholt
Heliopolis 2014**

Ik weet niet of het u is opgevallen, maar vanmorgen hebben we het kortste vers uit de Bijbel gelezen, in Johannes 11.35. “Jezus weende.” Dat is een verbazingwekkende uitspraak, omdat wij geloven dat Hij niet alleen een mens is, maar ook de Zoon van God, ja, God Zelf. “God hilde.”

Dat is ongelooflijk. God hilde.

Ik wil u laten zien dat dit beeld van een huilende God ons grote bemoediging geeft. Wij huilen, wij hebben onze moeiten, het leven is voor ons lang niet altijd gemakkelijk, en het verdriet dat wij soms zo diep ervaren, wordt door God Zelf gedeeld.

En Jezus weende...

1. Het verhaal

Waarom weende Jezus? Wij kennen het verhaal van Lazarus. Hij was, samen met zijn zusters Maria en Martha, bevriend met Jezus. “Jezus nu had Martha en haar zuster en Lazarus lief.” (vers 5)

Toen Jezus hoorde dat Lazarus ziek was, waarom beval Hij dan niet onmiddellijk dat Lazarus genezen zou worden? Dat had Hij toch kunnen doen. Maar in plaats daarvan wachtte Hij nog twee dagen voordat Hij naar het huis van Zijn vriend Lazarus ging, en Hij kwam te laat. Lazarus was al gestorven.

Wilde Jezus soms dat hij eerst zou sterven om vervolgens een indrukwekkender wonder te kunnen doen? Dat betwijfel ik.

Wij lezen dat, toen Jezus aankwam in het dorp Bethanië waar Lazarus woonde, Lazarus al vier dagen in het graf lag.

Het is redelijk om aan te nemen dat Jezus, toen Hij enkele dagen eerder hoorde dat Lazarus ziek was, wist dat hij inmiddels gestorven was. En op dat moment wist Hij wat Hij zou doen.

De dood zou niet het laatste woord hebben; God heeft het laatste woord. En omdat Lazarus weer tot leven zou komen, zou God de eer ontvangen, en ook Zijn Zoon Jezus Christus.

Jezus reisde dus naar Bethanië, op slechts ongeveer drie kilometer van Jeruzalem. Enerzijds verwijst dit verhaal duidelijk naar de grootheid van Jezus — het wonder in Bethanië — maar het brengt ook Zijn lijden in beeld. Dit was Zijn laatste reis naar Jeruzalem.

Zijn discipelen waarschuwden Hem dringend: ga daar niet heen. “Rabbi, de Joden hebben U onlangs nog geprobeerd te stenigen, en gaat U daar weer heen?”

“Lazarus, onze vriend, slaapt, maar Ik ga naar hem toe om hem uit de slaap op te wekken.”

In zekere zin is dit het verhaal van het Evangelie. Jezus ging de dood tegemoet om ons opnieuw tot leven te brengen. Johannes plaatst het verhaal van de opwekking van Lazarus in de context van Goede Vrijdag. Jezus kwam om te sterven, om de mensheid het leven te geven.

Daarna komt Jezus aan bij de begraafplaats buiten Bethanië. Maria hilde, en veel Joden waren gekomen om samen met Maria en Martha te wenen. Iedereen hilde.

Wanneer iemand stierf, werd er een hele maand gerouwd. Vooral de eerste week was bestemd voor intens verdriet en veelvuldig wenen. In die dagen was het verboden jezelf te wassen of je te zalven. Je mocht geen sandalen dragen en je mocht je ook niet bezighouden met studie of zaken.

Jezus kwam dus terecht in een chaos van tranen en verdriet. Een passende aanvang van Zijn eigen laatste week van lijden. Maar midden in dat verdriet had Hij enkele indrukwekkende gesprekken met Maria en Martha.

“Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was hij gestorven, en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. Geloof u dat?”

En door Lazarus uit de dood op te wekken maakte Hij duidelijk dat Hij de mensen niet slechts een mooi sprookje ter troost vertelde, maar dat Zijn woorden werkelijk betrouwbaar zijn. Hij kan het doen.

Voor de wereld van de oudheid, vooral voor mensen uit de Griekse cultuur, was de dood een verschrikking, het einde van alles. Het beste waarop men hoopte, was een voortbestaan in een schimmige wereld.

Jezus belooft ons dat wij na dit leven hoop hebben op een beter leven. En het grootse van deze hoop is dat zij met Hem verbonden is. Hij Zelf is de Opstanding en het Leven. Hij is Degene Die ons door het graf heen naar Zijn Koninkrijk helpt. Dat is geen schimmige of vage werkelijkheid, maar iets buitengewoon heerlijk: bij Hem zijn!

Deze hoop verzacht onze angst en onze pijn, maar neemt die niet weg. In de gebeurtenissen rond de dood en opstanding van Lazarus zien wij maar weinig van de vreugde van Jezus. Iedereen huilt, ook Jezus.

2. De redenen voor Jezus' verdriet

In onze vertaling lezen wij dat Jezus “heftig in de geest bewogen en innerlijk in beroering” was. De woorden die Johannes gebruikt, zijn eigenlijk moeilijk te vertalen. Het Grieks betekent ongeveer dat Hij diep verontrust was en als een paard snoof: Hij maakte de lichamelijke bewegingen en de geluiden die het gevolg zijn van diepe woede en sterke emoties. Het was niet zomaar één kostbare traan...

Iedereen huilt, en Jezus ook. Maar waarom? Hij weet toch dat Hij enkele ogenblikken later Lazarus weer tot leven zal brengen en dat iedereen zich daarover zal verheugen.

God weet dat het verhaal van deze wereld goed zal eindigen; intussen huilt Hij om de pijn die Zijn mensen ondergaan.

Er gebeuren slechte dingen met ons, christenen, net zoals ze met alle mensen gebeuren. Veel christenen vinden dat niet eerlijk. Zij denken dat God ons zou moeten behandelen alsof Hij Sinterklaas is.

Deze klacht over de oneerlijkheid van het leven is niet nieuw. De heilige Johannes Chrysostomus reageerde ongeveer 1600 jaar geleden op christenen die dachten dat zij recht hadden op een gemakkelijk leven. Hij schreef hierover in zijn *Homilieën over het Evangelie van Johannes*, 62.1:

Velen ergeren zich wanneer zij zien dat iemand die God welgevallig is, iets verschrikkelijks overkomt. Sommigen worden bijvoorbeeld ziek, raken verarmd of ondergaan een andere ramp. Wie zich hieraan ergert, weet niet dat juist degenen die God bijzonder dierbaar zijn, zulke dingen moeten verdragen, zoals wij zien bij Lazarus, die eveneens een vriend van Christus was, maar ook ziek werd.

Zelfs de beste vrienden van Jezus leden soms in het leven. Natuurlijk weten wij dat het verhaal van ons leven en onze dood goed zal eindigen, maar intussen is er veel lijden in het huidige gedeelte van ons verhaal. En vooral de dood is een zeer afschuwelijke vijand.

Maar midden in het verhaal van ons leven huilt God met ons. Potamius, bisschop in wat nu Portugal is, schreef rond het jaar 350: “God weende, bewogen door de tranen van stervelingen.”

Voor de heidense Grieken was het belangrijkste kenmerk van de goden *apatheia*, onaandoenlijkheid. Een volkomen onvermogen om emoties te voelen. Want als je emoties hebt, betekent dat dat anderen invloed op je kunnen uitoefenen. Dat betekent dat iemand anders macht over je heeft. Welnu, niemand kan macht over de goden hebben, dus moesten zij onaandoenlijk zijn. Zonder hartstocht en daarom ook zonder mededogen.

Wat een ander beeld krijgen wij van Jezus. Hij laat zien dat het hart van God verscheurd wordt door het lijden van Zijn volk. Het grootste wat Jezus deed, was laten zien dat “God werkelijk om ons geeft”.

Toen de Joden Jezus zagen huilen, zeiden zij: “Zie, hoe lief Hij hem had!” En zij hadden gelijk. Zo heeft Hij degenen lief die Hem toebehoren.

De Joden dachten dat Jezus weende vanwege de dood van Lazarus, maar in werkelijkheid weende Hij uit mededogen met de hele mensheid. Hij rouwde niet alleen om Lazarus, maar om de hele mensheid die aan de dood onderworpen is.

3. Ons antwoord

Door te bewijzen dat Hij sterker is dan de dood, geeft Jezus gelovigen vertrouwen en rust tegenover de laatste vijand. Deze vijand is beslissend overwonnen. En op een dag zal Jezus uw naam noemen en zeggen: ‘Johannes, Loïs, Stephanie, of hoe u ook heet: kom naar buiten.’

Jezus roept Lazarus bij zijn naam. Hoewel hij werkelijk dood is, heeft hij daardoor zijn persoonlijke identiteit niet verloren: gestorven mensen blijven bestaan, maar hun bestaanswijze is veranderd, omdat zij van het sterfelijke leven zijn overgegaan naar het eeuwige leven. Daarom zegt Jezus elders dat God “niet een God van de doden, maar van de levenden” is, “want voor Hem leven zij allen.”

Jezus bevestigde Zijn belofte dat wij zullen leven, zelfs na de dood, met een daad. Hij is het Leven en Hij heeft het ons gegeven, als wij ons in geloof aan Hem vasthouden. Lazarus is ons voorbeeld, de aanschouwelijke les. Jezus kan doen en zal doen wat Hij ons heeft beloofd.

Ik vind dit een geweldige bemoediging. Wanneer wij aan de dood denken, weten wij dat het leven sterker is; Jezus is sterker. Wanneer voor ons de tijd komt om ons hoofd neer te leggen en onze laatste dag aanbreekt, kunnen wij bidden: Heere, ik ga nu slapen, maar wanneer ik morgen wakker word, zal ik U zien!

Er kunnen slechte dingen met ons gebeuren, maar uit de gebeurtenis rond Lazarus leren wij dat Hij midden in ons dagelijks leven, zolang de tijd van de opstanding nog niet gekomen is, bij ons is. Wanneer u uw tranen vergiet, doet Hij dat ook. Hij is niet onaandoenlijk, maar zeer nabij en Hij heeft mededogen. Dat betekent dat Hij met u meelijdt.

Ephrem de Syriër, een van de oude kerkvaders, schreef in dichterlijke woorden:

Zijn tranen waren als de regen, en Lazarus als een graankorrel, en het graf als de aarde. Hij slaakte een kreet als de donder, en de dood beefde bij Zijn stem. Lazarus brak uit als een graankorrel.

Het verdriet van Jezus, Zijn tranen, waren de aanleiding voor het wonder. Het is deze liefde van God die ons leven goed maakt en onze toekomst nog beter maakt. Dit is geen sentimentele liefde van God, maar liefde die tot handelen leidt, tot levenwekkend handelen.

En vaak komt Hij ook in ons leven te hulp... Onze hoop is niet gevestigd op een of andere daad van God in de toekomst, maar onze hoop is op God Zelf gevestigd, en Hij is altijd dichtbij.

Wat was de boodschap die Maria en Martha aan Jezus stuurden? “Kom snel, kom Lazarus redden?” De vrouwen vroegen Jezus niet eens om te komen. Zij stuurden alleen de boodschap dat hun broer ziek was. Alsof zij wilden zeggen: “Het is genoeg dat U het weet. Want U bent niet Iemand Die liefheeft en vervolgens in de steek laat...”

Ik las ergens over twee Engelse vrienden die tijdens de Eerste Wereldoorlog samen dienden. Een van hen raakte gewond en lag hulpeloos en in pijn in het niemandsland tussen de Duitse en Engelse troepen. Zijn vriend kroop, met gevaar voor eigen leven, naar hem toe om de gewonde man te helpen. Toen hij hem bereikte, keek zijn gewonde vriend naar hem op en zei: “Ik wist dat je zou komen.”

Het eenvoudige feit dat een mens hulp nodig heeft, brengt Jezus in een oogwenk aan onze zijde. Om u te ondersteunen, u te helpen, met u te huilen.

En Zijn tranen leren ons ook hoe wij, die Hem volgen, moeten wenen met hen die wenen. God is niet onaandoenlijk, dus kunnen wij ook niet onaandoenlijk zijn tegenover de mensen om ons heen. Als iemand in het lichaam van Christus lijdt, voelen wij allen de pijn. En als mensen onder onze collega's en vrienden door verdriet heen gaan, zullen wij er zijn om troost te brengen.

Wij kunnen het Evangelie niet in ons hart dragen zonder het ook met onze mond te belijden. Wij kunnen niet voor onszelf houden wat wij hebben ontvangen. De tranen die God om ons vergiet, vergieten wij voor anderen.

De liefde die Hij ons betoont, geven wij aan anderen. De praktische hulp die Hij ons geeft, geven wij aan anderen.

Conclusie

Onmiddellijk nadat Jezus Lazarus uit de dood had opgewekt, vervolgde Hij Zijn reis naar Jeruzalem. Het was het begin van de heilige week, de week waarin Hij zou sterven. De opwekking van Lazarus uit de dood was Jezus' krachtige verklaring:

"Ik ben almachtig, maar Ik leg Mijn leven af,
Ik vergiet Mijn tranen, voor het leven van deze wereld.
Ik zal sterven, zodat u zult leven.
Ik ben met u, zodat u met Mij bent.
Ik vergiet Mijn tranen, zodat uw tranen worden afgewist."

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.